

mende ikke kan tilraade det, idet han henholder sig til en tidligere indgivet almindelig Erklæring, hvori der kan være optaget det, der medfører Ansøgningens Afslag. Jeg troer altså ikke, at man kan naae det Maal ved Loven, som man tilsigter, og jeg troer ikke, at der er nogen Grund til at tilraade Loven, for at bortrydde Mistillid til Embedsmændene. Det kan være, at denne Mistillid kan være tilstede, der hersker jo altid Mistillid hos Ejeren mod Herskabet, hos den mindre gunstigt Stillede mod den mere gunstigt Stillede, og maaskee ogsaa hos den mere gunstigt Stillede mod den mindre gunstigt Stillede. Det kan være, at denne Mistillid er tilstede, men det er ikke Veien til at fjerne den, saaledes at give efter i Forhold, hvor man ikke er berettiget til det. Veien er at gjøre det klart for Vedkommende, at der er visse Ting, hvori de ikke kunne komme ind, og som de maa holde sig udenfor, og for Embedsmanden er Veien den, at han handler med fuldkommen Nabenhed, hvor han skal afgive Erklæringen, og i fornødent Fald udviser for Vedkommende, at Ansøgningen ikke vil nytte Noget, enten fordi han ikke kan anbefale, eller fordi der er almindelige Regler, der hindre Ansøgningens Bevilling. I denne Henseende kan man ønske den største Nabenhed, og det vil kunne virke. Men Meddelelse af Erklæringer vil aldrig kunne fjerne indgroet og befæstet Mistillid, fordi denne da vil kaste sig paa noget Andet. Man vil sige: ja, det, der har afgjort Sagen, staaer ikke i den Erklæring, jeg har faaet at see, der er talt og hvistet udenfor. Det er denne Form, Mistilliden da vil kaste sig over. Man maa fastholde Nabenhed saavidt muligt, men ikke foreskrive Nabenhed, saaledes, at det bliver umuligt at fastholde den Hemmelighed, som i visse Tilfælde kan være nødvendig, for at Oplysningen kan gives uforbeholden. Det er af disse Grunde, at jeg skal modsætte mig dette Lovforslag. Hvis Lovforslaget alene gik ud paa Klager over Embedsmænd og Autoriteter, vilde min Stilling til det være ganske anderledes. Thi idet der klages over Embedsmanden eller Autoriteten, er han draget ud af sin Stilling som et Led af Administrationen, hvis Upartiskhed maa forudsættes, han er bleven Part i Sagen og indta-

ger en ny Stilling, og hans hele Stilling med Hensyn til at afgive Erklæring er da en anden, der er da ingen Fordring til hans fulde, aabne og fortlørlige Meddelelse til hans Forsatte, han kan selv afgjøre, hvor mange eller hvor faa Ord han vil anvende paa Klagen, og finder han Klagen intetsigende, siger han blot: „jeg har til denne Klage Intet at sige.“ Hvis altså Forslaget blot gik ud derpaa, vilde jeg gaae ind paa det, men naar der er Spørgsmaal om andre Klager og Ansøgninger, maa jeg modsætte mig Forslaget.

Beskr. Den sidste ærede Taler bemærkede, at det var Ret, i Almindelighed ikke at give efter, naar der var Noget, der skulde afgjøres, og jeg deler fuldkommen denne Ansættelse, men ved Siden af seer jeg, at der er mange Tilfælde, hvor en Mening, afgiven i et Dieblid, kan og bør forandres bagefter, naar man er kommen til Visshed om, at den ikke er ganske rigtig. Jeg troer, at det er rigtigt at gjøre det. Med Hensyn til, at der alligevel vil blive Mistillid tilstede, er det jo saaledes i alle vore Livsforhold. Men her spørges om det Tilfælde, hvor der søges Kundskab om Andragender, og da troer jeg virkelig ikke, saavidt jeg kender Forholdene, at de, der have faaet den, bagefter alligevel ville sige: „der er Noget bagved“. Saavidt jeg skjønner, meente den ærede 1ste Landstingsmand for 1ste Kred (Andræ), at han ikke antog, at Erklæringen i og for sig vil være istand til at give Beroligelse. Men naar vi have den Bevidsthed, at vi have Ret til at faae Kundskab om de Erklæringer, der ere afgivne, troer jeg, at allerede denne Bevidsthed vil virke meget beroligende. Den samme ærede Landstingsmand yttrede, at der ikke burde finde Indblanding i Administrationen Sted, at man burde respektere hinanden. Ja, det er ganske rigtigt, dersom man ikke kender Forholdene ude synderlig anderledes, end hvor en særdeles redelig og dygtig Embedsmand er i Begreb med at ordne Sagerne pligtmessigt, men kender ikke til Livsforholdene ude og er maaskee indlevet i Omstændighederne, der gjør, at han af al Alvor vil vide at staffe Enhver Ret, hvor Folket siger: Jeg har og vil have Ret og denne Ret er, at jeg vil vide, hvad du